

Előfizetési árak:
 Évesz evre . . . 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével szemben.
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Mária-utca 1-30 szám
 I. EMELET
 Irvá a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek től

Moral insanity.

Pécs, 1895. október 25.

Van az emberi léleknek egy bizonyos betegsége, a mikor elveszti képességét megítélni a különbséget a jó és rossz között, a mikor megszűnik működni az a bizonyos kisbíró, a lelkiismeret, mely az egészséges lelkű emberben — ha még oly elvetemült is — mindig felemeli tiltakozó szavát a jog és erkölcs megsértése ellen. Ezt a betegséget az újabbkori tudomány moral insanity-nek nevezi s a benne szenvedőket a cselekedeteikért való büntetőjogi felelősség alól is felmenti, mert az erkölcsi érzék teljes kiveszésével megszűnik a cselekmények beszámíthatósága is.

Ha a parlamentnek csufolt magyar képviselőházban a kormányt tüskön-bokron át követő többség magatartását nézzük, önkéntelenül is ez az erkölcsi betegség jut eszünkbe, mert működésükben a jog és erkölcsi érzetnek oly tökéletes hiányt tapasztaljuk, hogy feltételeznünk is lehetetlen, miként kebleikben egészséges lelkiismeret lakozzék.

Történjék az országban a leggaladabb törvénysértés, ők ráadják a helyeslés szentesítését, ha a kormány azt kortesérdekből védőszárnyai alá fogni jónak látja; ha pedig maga a kormány tiporja lábba a jogot és igazságot, akkor ezt tünetelőjénél veszik tudomásul és szemébe nevetnek az ellenzéknek, ha ez erkölcsi felháborodást mutat. Hja! ők már régen nem tudják, mi az az erkölcsi felháborodás, mert erkölcsi érzékük már nem reagál a jog és igazság sérelmeire, nekik már csak saját becses énjük iránt van érzékük; magasabb ideák: jog és igazság, szabadság, közérdek mind csak érthetetlen elvont fogalmak, a melyekért bolondok rajongnak, azért gunyos röhögéssel fogadják ezeket a „rajongó bolondokat“, a mikor nekik nemzeti eszményekről, törvénytiszteltről, szabadságról papolnak; még a látszat kedvéért sem iparkodnak a felhozott vádak megcáfolni, hanem egyszerűen leszavaznak mindent s azt hiszik, hogy a kisebbséggel együtt sikerült agyonütniök az igazságot, az erkölcsi érzetet is az egész nemzetben, mert hisz ők képviselik a nemzetet, tehát azt tetszésük szerint alkothatják a saját képükre és hasonlatosságukra.

A képviselőháznak legutóbbi pár ülése megint tömegesen hozta felszínre az erkölcsi színvakság eme jelenségeit. Az ellenzék a kormánynak egyik törvénysértést vágja szeme közé a másik után; a kormány immel-ámmal válaszol s válaszaiban kézzelfogható valótlanosságokkal védelmezi magát és közegeli eljárását; a kormánypárt pedig neveti az ellenzék hiu erőlködéseit s helyeslő tudomásul veszi a hazugságokat.

Olay Lajos kérdőre vonja a kormányt a rendőrség által elkövetett hivatalos hatalommal való visszaélés és a házjog megsértése miatt s a belügyminiszternek azt a választát, hogy a rendőrséget maga a sértett egyetemi kör hívta fel egyik funkcionáriusa által közbelépésre, rögtön írásbeli bizonyítékkal cáfolja meg, mégis a többség a helyett, hogy az ügyet megvizsgálta, egyszerűen tudomásul veszi a hamis jelentésre alapított kibuvó választát.

Endrey Gyula a törvényhatóság törvényes önkormányzati jogának megsértését panaszolja, mi a belügyminiszter azzal követett el, hogy Hódmezővásárhelyi közgyűlési határozatát önkényűleg megsemmisítette, mire a belügyminiszter azzal válaszol, hogy az a közgyűlés nem is volt törvényes, mert annak összehívását a főispán nem engedélyezte. Az interpelláló erre a főispán levelével rögtön bebizonyítja, hogy a miniszter megint valótlanosságot mondott, mert az a közgyűlés igenis a főispán írásbeli engedélyével lett összehívva, s a többség megint helyeslő tudomásul veszi a miniszter törvénysértését.

Hock János az iránt interpellál, hogy Csongrád választói a megyebizottsági tagok választására a törvény világos rendelete ellenére három alkerületbe lettek osztva, hogy így legalább egy kerületben legyen biztosítható a kormánypárt többsége; a belügyminiszter válaszában nem is iparkodik ennek az eljárásnak törvényes voltát kimutatni, hanem azt mondja, hogy nem látja be, milyen sérelem van abban, ha a választók jogukat nem együttesen, hanem három kerületben gyakorolják. Tehát Magyarország belügyminis tere a törvényhozás termében nyíltan beismeri, hogy a törvény megsértését sérelemnek nem tekinti.

S a többség ezt a felfogást is siet helyeslő tudomásul vétellel szentesíteni.

Szederkényi Nándor kérdőre vonja a minisztert, ki adott a rendőrségnek jogot arra, hogy egyes utcákon valóságos ostromállapotot teremtsen s a polgárok személyes szabadságát jogtalanul és ok nélkül lábba tiporja.

A miniszter erre csak azt válaszolja, hogy erre szükség volt, nehogy a zágrábiakhoz hasonló tettek Budapesten is megtörténjenek, s a többség ezt az általánosságban tartott választát, a minővel bármely polgárnak törvényileg biztosított személyes szabadsága is bármikor tetszés szerint elkövethető, a legnagyobb leleknyugalommal szintén tudomásul vette.

És így megy ez tovább a jobb erkölcsi érzés arculesapásával végtelen sorban.

Ha aztán a kormánypárti szavazógép egyes tagjaival beszél az ember, ezek bevallják, hogy illetően szerepüket restelik, de sietnek hozzátenni, hogy — mint kormánypártiak — csak nem szavazhatnak a kormány ellen.

Az ilyféle nyilatkozatok legfényesebb bizonyítékai annak, hogy nálunk mennyire meg van hamisítva a parlamentárizmus, mert ha kötelező elvül elfogadjuk azt, mi nálunk a gyakorlatban tényleg el van fogadva, hogy a kormánypárti képviselőnek mindig a kormány mellett kell szavaznia, akkor megszűnt a kormány felelőssége, mert nincs a parlamentben döntő tényező, a mely azt hatályosan feleletre vonhatná.

A felelősség elvének ily meghamisítása azonban szükségszerű folyománya magának a parlamentárizmus meghamisításának, mert minálunk az a legnagyobb hazugság, hogy a kormány a többség kifolyása: minálunk megfordítva áll a dolog, a többség kifolyása a kormánynak. A választási visszaélések ezerféle nemei a kormány kezébe adják a mandátumok többsége feletti rendelkezést s így az u. n. népképviselők többsége tényleg a kormány kegyének köszöni állását, a miből aztán önként következik, hogy nem a többség ellenőrzi a kormányt, hanem a kormány a többséget, s jaj annak a kormánypárti képviselőnek, aki igent nem bólint a kormány legtörvényellenesebb intézkedésére is, mert az mandátumhoz ugyan nem jut többé!

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Trilliók a levegőben.

— Egy hírlapíró emlékirataiból. —

A korona-kávéházi markór rám mutat az ablakon át s a következő pillanatban mellettem terem egy bozontos medveszörű öreg ur.

— Pardon uram!

— Tessék!

— Ön Zelenvári?

— Az vagyok.

— A „Kisdiszno“ című élclap szerkesztője?

— Ha elő akar rá fizetni, akkor az vagyok, ha pedig gorombáskodni akar akkor sziveskedjék délután 5 órakor eltáradni a szerkesztőségbe: mert itt az utcán nem végzek szerkesztőségi ügyeket.

— Te vagy az, a kit én keresek! riadt föl örömmel a medveszörű ember és megölelt.

Azt hittem, valami ismeretlen nagybácsi, aki örökösöt talált bennem.

Nem az volt.

— Uram! — szólt, miután kiürülte magát, — én a „Kákoncsapi Közlöny“ szerkesztője vagyok.

— Isten tartsa!

— Ismerem önt hírből.

— Jóból vagy rosszból?

— A legjobból.

— Annak örülök.

— Önt keresem már három nap óta folyton.

— És nem talált, ugye? Hát biz az bajos dolog is; tudja, egy élclapszerkesztőnek nem szabad könnyen találhatónak lennie. Különben mivel lehetek szolgálatára?

— Arra kérném kedves kollega urat, jöjjön le hozzám munkatársnak, segédszerkesztőnek.

— Vannak leányai?

— Legényember vagyok.

— Mit fizet?

— Kétezár forintot havonként.

Ez a szép összeg bámulatba ejtett.

— Hogyan? Ön képes 200 forintot adni?

— Nagyon.

— Eszerint jól áll a lapja?

— Kitűnően.

— Bocssáson meg, de szeretném, ha írásbeli szerződést kötnénk.

Ujságírók közt nincs ugyan ilyesmi szokásban, de azért megcsináltuk.

Oda ajándékoztam a „Kisdiszno“ című lapomat a nyomdászomnak, magam pedig egy óra mulva a robogó vonaton ültem.

Az én bozontos, medveszörű szerkesztőm nem volt valami mulattató utitárs, csupán akkor mozdult meg a szája, mikor egy óriási O betű alakjában ásitott vele. Ilyenkor azt hittem, hogy az állkapcsai kifícamodnak. Derék nagy állkapcsai voltak: Sámson nem verte szíjjel nagyobb a filiszteusokat.

Én semmiféle körülmények között sem szoktam unatkozni; most is elfoglalt az a gondolat, hogy szerkesztőm ásitó egyénisége nem nyilvánul e a lapjában is.

Azonban nem fűzhettem tovább gondolataimat; a szerkesztőm hirtelen hozzám fordul:

— Tud-e durákozni?

— Azt hiszem, még nem felejtettem el.

— Nagyon szép játék.

— Megjárja.

— Nagyon szellemes játék.

— Nem vettem észre.

Beletaszította tenyerét a belső zsebébe és kihuzott egy pakli kártyát.

— Játszik?

— Nem bánom.

— Hanem mibe szokta ön játszani?

— Biz én csak orrba.

— Az nagyon kellemetlen, sőt rendkívül veszedelmes.

— Hogyan?

— Kérem, nekem egyszer 31 kártyát vertek az orromhoz; az orrom úgy megdagadt, mint egy krumpli.

— Hát amint akarja.

— Játszunk pénzbe.

— Mennyibe?

— Egy forintba.

— Annyit nem reszkirozok.

— Talán nincsen . . . ?

— Eltalálta.

— Hát miért nem szólt? Adok én előleget!

Ismét beletaszította az öklét a belső zsebébe és kihuzta a tárcáját. Ötven forintot számlált a tenyerembe.

És elkezdünk durákozni.

Vágjuk ki tehát első sorban parlamentáris-musunknak ezt a rákfenéjét, ha az ott meggyökeresedett moral insanity-t gyógyítani akarjuk.

H i r e k.

Pécs, 1895. október hó 25.

— **(Ülések a megyeházánál.)** Baranya vármegye közigazgatási bizottsága jövő hó 5 én d. e. 10 órakor közigazgatási bizottsági ülést tart; ugyan e nap d. u. 3 órakor lesz az erdészeti bizottság ülése is.

— **(Katonai felülvizsgálat.)** A vármegyházán ma tartották meg a szeptember hóban elmaradt felülvizsgálat miatt szükségessé vált második felülvizsgálatot, mikor is Baranya, Tolna, Zala és Somogy területéről mintegy 70 szabadságot haddóteles rukkolt be felülvizsgálatra, melyet egy katonai és polgári kiküldöttekből álló vegyes bizottság eszközölt.

— **(Női kézimunka-kiállítás.)** A pécsi jótékony nőegylet által rendezendő női kézimunka-kiállításra már eddig is igen szép számban, mintegy hetvenen jelentkeztek kiállítókul. Ez a szám, remélhetőleg, még gyarapodni fog, úgy, hogy a női kézimunka-kiállítás úgy a kiállítók számát, mint a sikert tekintve bizonyára előkelő színvonalon fog állani. A kiállítás november hó 26-án nyílik meg az egyet helyiségeiben.

— **(Csombor borai Szegszárdon.)** A poszt-kiszlis Csombor Imre dunaszekcsői borait tegnapelőtt árverezték el, a mikor is a borok nagyrészt a Tauszig szegszárdi bornagykereskedő vette meg. Az árverezésen igen kevés számú árvevő részt vett a borok hektoliterje 6—7 frtjával kelt el.

— **(Névváltoztatás.)** Kohányi Anna Mária tolnai lakos belügyminiszteri engedéllyel Ugrocira változtatta vezetéknevét.

— **(Elfogott szentolvaj.)** A rendőrség ma reggel egy valamikor jobb nevelésben részesült, és nem is egyszerű családból származott tolvajt tartóztatott le Salamonn (Dócauer) Gyula 21 éves, foglalkozás nélküli csavargó személyében. Azzal van vádolva, hogy Eizler János szénkereskedéséből több kocsi való szén ellopott s azt elvitte — persze jó pénzért — ismerőseihez, így a szállásadónéjához, Göttlinger cipészéhez, meg több más helyre is. Mint kocsis tengette napjait, hol itt, hol ott, már vagy egy hónap óta, de sehol sem maradt egy-két napnál tovább, s mikor most a szénszállítási idény bejött, a potya szénal akart manipulálni. Egy pár kocsi való kihordott a meszegődrökbe is, honnan apródokint akarta eladogatni. Legutóbb Sárics Ferencnél volt napszámon s onnan egyszerre csak megugrott, mert valaki besugta neki, hogy a szén miatt keresik. Két nap és két éjjel bujkált, hol kint a gödrökben, hol pedig egyes kocsmákban és ismerős helyein, míg végre ma éjjel elfogta a rendőrség. Törődelmesen bevallotta a szénlopást; azt is, hogy egy részét eladta, más részét pedig elrejtette, de — úgy látszik — egyéb bűnök is terhelik a lelkét, mert még a rajta levő ruhát is úgy lopkodta össze s Szigetvárról, a hová való, eljárógatott szerencsét próbálni egész Pestig s lement Ceglédre is, a hol cselédkönyvet váltott s ezzel aztán visszaszökött Szigetvárra, majd bejött Pécsre, hol kisebb-nagyobb manipulációi mellett most ime ezt a nagyobbszabásu

szénlopási manővert vitte véghez, amibe azonban belebukott s több, mint bizonyos, hogy a rendőrség még számos csinyt süt ki reá, mire átkísérik megillető helyére, a kir. ügyészség fogházába.

— **(Brutális tett.)** Csütörtökön a színházból hazamenő közönség kinos jelenetnek volt önkénytelen tanuja. Egy magas termetű és elegáns öltözetű férfi a Kazinczy- és Király-utca sarkán egy mellette elmenő nőt földhöz vágott és ütlegelni kezdte. A nagy sikoltozásra odasietők azonban nem vonhatták kérdőre a tettest, mert az felhasználva a félhomályt, gyorsan eltűnt. Rendőr nem volt látható sehol.

— **(Adományok a pécsi népkönyhazavára.)** A pécsi jótékony nőegylet által december 15-én megnyitandó népkönyhazavára szépen érkeznek az adományok. Ujabbán adakoztak: Erreth János képviselő 15 frt, Pallavicini Edéné őrgrofné szül. Majláth Etelka 25 frt, Zsinkó István kanonok 10 frt, Hinka László püspöki jogtanácsos 10 frt, Cseh Sauska Mária 5 frt, Báró Majtényi Amália 5 frt, Bánffay Simon királyi közjegyző 4 frt, Krausz Jenő drné 3 frt, Schwabach Zs. Gézáné 3 frt, Nick A. 3 frt, Schlauch Imre építész 2 frt, özv. Magyarly Gyuláné 2 frt, Holli Mihály 2 frt, Oroszy Sándor 2 frt. Mely adományokért ez uton is köszönetet mond a nőegylet.

— **(Schlesinger et comp.)** A tegnap elfogott Schlesinger Márkus — a mint látszik — egy jól szervezett zedelgő bandának a feje. Ugyanis a rendőrségnél tett vallomásaiból kitűnőleg, társai is vannak, kiket ő tanított be csaló könyöradománygyűjtés művészetére és ezek rendszerint az ő kezére manipuláltak s a szerzett pénzen megosztottak. Érdekes, hogy a szélhámosnál lefoglalt bűnjelek között egy női arcképet is találtak, de a nő kilétéről csak annyit mond, hogy az egy jó ismerősé. Érdekes az is, hogy mikép jutott a pecsétek hamisításához; kerített magának egy könyvet, melyben az ország vármegyei és városainak pecsét-rajzai találhatók s innen mindig kivágta azt, a melyikre szüksége volt, lerajzolta, aztán pedig zsirlára véste és így használta. A rendőrség börtönében egészen megtört a szélhámos és remélhetőleg, rövid időn beismerő vallomást tesz bűntársai felől is.

— **(Elázott.)** A mai esős éjszakában félve kopogtatott valaki egyik budaivárosi ház ablakán. Belülről nagysokára hallatszik valami cihelődés s haragos női hang szól ki:

— Eredj vissza, te boroskancsó oda, a honnan jöttél. Én bizony nem eresztelek be, ebben az utolsó itélethez hasonló éjszakában.

— De é... é... des lel... ke... kem! Eressz be, hiszen látod, ho... ogy el... va... gyo... ok azva. Zu... hog az... e... eső!

Könyörgő a férfi. Az asszony pedig visszaszól: — Eláztál ugye, vén pernahejder; de... duplá n?!

— **(Husz forint egy bajuszért.)** Egyik közeli községből írják: A vendéglőben többen sörözgettek a napokban. Ott volt a községi bíró is, ki be szédközben felhozta, hogy 200 forintért sem engedné levágnatni a bajuszát. Hallotta ezt a vendéglős is, ki híres garasos ember. Mindjárt közbe is szólt:

— Már én bizony 20 forintért is levágnám! Pedig hatalmas, borzas bajsa volt.

— Imhol a bankó! Nyul a belső zsebébe a bíró s letett az asztalra 20 osztrák forintot. A vendéglős csakugyan rögtön át is szaladt a borbélyhoz, le is vágatta a bajuszát, azt a hatalmas torzon borzot, meg

kapta a pénzt is, hanem csak még most kezdődött az igazi hecc. Az utcán úgy bámultak utána, úgy mutogattak reá, mint a majomra. A felesége nem akarta a házba sem beereszteni, annyira megbosszankodott a lecsupaszított arcú férj uramra, aki hiába próbálgatta vigasztalni avval is: „Hiszen pénzt, husz forintot kaptam érte.“ Mert az asszony még most is egyre dul-ful. Sőt végül még a borbély is a nyakára ment a garasos vendéglős uramnak, hogy fizessen áldomást a husz forintból, amiért olyan szépen levágta a bajuszát. A vendéglős persze kilökte, de evvel már nem segíthetett a bajon, mert most minden este a bajusztalan Szűcs György régi nótáját dalolgtatják a legények a szerencsétlen vendéglős ablakai alatt, akin most kacag, mulat az egész vidék.

— **(Perdita.)** Szegény töpörödött anyóka állt ma a rendőrség elé. Azért jött, hogy megvan már a lánya, kit kurrentáltatott. Hazajött a babaarcu, csinos leány a nagyvárosból, Pestről, a hová elűzte, hajtotta a vére, meg a könnyelmű élet utáni vágy. Hazajött, egy kissé megtörve ugyan, meg az arca rózsás színe is odavan; hanem annál több pénzt és smukkokat hozott haza magával. És behívja a lányát is, mert hát azt is idéztette a rendőrbiztos ur s csak elhalványul, elképed, mikor a biztos ur azzal riad rá a leányra, hogy mit lopott el onnan, honnan elszökött. És mikor hallja, hogy a babaarcu lány bevall mindent s látja, hogy vezető le a porkoláb a börtönbe, sirva fakad. Siratja az ő elveszett leányát!

— **(Öngyilkos borfü.)** Weizer Jani, mágocsi fiu, hamarosan rászokott a maga kereste kenyérre. Mint levelezőnk írja, szülei már jó korán inaskodásra fogták, de a gyenge, beteges gyermeknek nem volt sem kedve, sem ereje a mesterséghez. Megpróbáltak vele több iparágat, de bizony egyikben sem boldogult. Végre aztán elküldték borfünek Ujdombovárra, a hol a Radics-féle vendéglőben, kint az állomásnál talált helyet. Elég jó dolga volt itt; de még sem tetszett neki az élet. Hát elhatározta, hogy öngyilkos lesz, még pedig a vonat kerekei elé veti magát. És végzetes elhatározását tegnapelőtt végre is hajtotta: az épen felváltáshoz tolt kocsik elé feküdt s a vonat keresztül ment rajta. Már csak összeroncsolt hulláját tudták a vonat kerekei alól kiszabadítani.

— **(Két szerelem.)** Korántsem akarjuk előre megkritizálni néhai Csiky Gergely hattyúdalát, mely ma este kerül színre a pécsi nemzeti színházban, csak egy rövidke históriát mondunk el, mely tegnap este játszódott le egyik szigetikülvárosi koresma előtt. Vézna, gyenge kis asszony kopogott be a koresma ajtaján kétszer-háromszor is, majd félve nyitotta be az ajtót s szólt be a fülledt levegőjü dohányfüstös ivóba.

— Gyere már haza, Péter!
Rekedt, borizú hang felelt ra durván tagadólag.
— Nem megyek! Adta asszonyállatja, még itt se hagyja az embert nyugton. Eltakarodjál mindjárt haza!

— Nono, Péter! Szólítja meg az egyik cimborája. Hiszen szereted te az asszonyt, miért nem hallgatsz a szavára.

Péter ur erre elneveti magát.
— Hiszen, Szeretem, szeretem: de szerelem am a borókát is!

És a kis, vézna, gyenge asszony sirva ment hazafelé, egyedül, magában, az ura nélkül. A kinek két szerelme van: ő, meg a bor. Hogy melyiket szereti jobban, azt felesleges tovább is magyaráznunk.

Én följelentem önt! Elfogatom, becsukatom, lenyaktítoztatom.

Az öreg ur elképedt, aztán hirtelen könyörgésre fogta a dolgot:

— Kérem, ne haragudjék, ön nem tartozik nekem semmivel.

Es letörölte a rengeteg összeget az asztalról. Az már más.

— Bocssáson meg, — szólt — ez az egyetlen szenvedéyem.

— A hamis játék?

— A durák.

— Rossz szenvedély. Nekem 50 forintomba került.

— Tessék, ezt visszaadom.

— Na ezt jól teszi; de látja, nem szép öntől, hogy pénzre játszik.

— Kénytelen vagyok vele.

— Miért?

— Először, mert a munkatársaim 200 forintnyi fizetésből 120 forintot okvetlenül vissza kell nyernem, különben tönkre megyek. Másodsor, mert ha potyára játszom, 24 óránál tovább senki sem akar velem durakozni.

Ebből aztán megértettem, hogy miért ígért ő nekem 200 forint havi fizetést; miért csigázta trilliókig a kártyaadósságot és miért nem birták ki nála az elődeim.

Agyondurákozta minden munkatársát!

Gárdonyi Géza.

Az első partit elvesztettem.

— Dupla vagy semmi!

Gyorsan kevert és osztott.

Elvesztettem a másikat is.

— Dupla, vagy semmi.

— Tehát négy forint áll.

— Annyi.

Elvesztettem biz én a négy forintot is. Aztán vesztettem 8-at, 16 ot, 35-öt. Mire Kákonycsapra értünk, nemcsak az ötven frtját nyerte vissza, hanem még én tartoztam neki 14 frttal.

Kákonycsapon, amint leszállunk a vonatról, mentünk egyenesen a szerkesztőségbe; ott letettük kuffereinket s azután azonmód, amint voltunk, az uti ruháinkban neki ültünk folytatni a durákat.

Ejjel volt már pedig, de nem akartam a 64 frtom nélkül lefeküdni. Az öregnek is, úgy látszott, nagy kedve van játszani; egészen neki melegedett. A szemei fénylettek a nagy lámpánál, mint a hiuzé.

Hajnali háromórákor már 500 forint volt a veszteségem, hat órákor 15 ezer forint, reggel 100 ezer forinton felül, délben pedig éppen 16 millió forintjával tartoztam.

Kijelentettem neki, hogy ezt aligha fizetem meg.

Fenyegtettem, hogy bepöröl és becsukat, mint nyomorult durákozót.

Én soha sem hallottam, hogy a nyomorult durákozót be szokták csukni, miért is nagyon fölhaborodtam ellene.

Kijelentettem, hogy kihivom párbajra és megölöm.

Erre hirtelen megváltozott, kért, hogy játszam vele tovább, — most már ugyis mindegy.

A bosszuállás gondolata annyira megszállta az idegeimet hogy semmi fáradságot sem éreztem: helyet cseréltem vele, azután megkevertem a kártyát.

Az volt a szándékom, hogy addig játszom vele, míg ő nem fog tartozni nekem 16 millió forinttal és akkor majd én állok elő.

Mondhatom, hogy rettenetes nagy szerencsével játszott: estefelé már milliárdokkal tartoztam neki; sokkal több pénzzel, mint amennyi a világon valaha megfordult.

Kétségbe voltam esve.

Folyton attól félttem, hogy abbahagyja a játékot.

Azokban ő ülve maradt és a játék-kedve úgy növekedett, mint az én veszteségem.

Mikor már a trillióknál és quadrillióknál jártunk, akkor jutott eszembe, hogy talán ismeri a kártyákat.

— Uram, — szóltam hozzá, — hozassunk új kártyákat.

— Miért?

— Mert én már valamennyit ismerem a hátról.

— En is, — felelt egykedvűen.

— E szerint ön hamisan játszott?

— Nem én.

— Ön megcsalt engem!

— De kérem!

— Mit? Még szólni mer, mikor maga bevallja!

(A nagyságos asszony csibéi.) A nagyságos asszony már a múlt évben a miatt a budai-városból elhurcolkodott a szigeti városba, hogy a csibéit mind elhordta a görény. De itt se maradtak a csibék békén attól a vérszomjas bestiától. Itt is sorban el-elvitte őket az ólból, mely ott áll a ház háta megett, pedig az öreg ténsur, — lévén ő egy privat vállalkozó irodai alkalmazottja, csak a feleségét hivatja nagyságának, — mondom, az öreg ténsur igen gondosan beszögelte minden lyukat azon az ólon. Pár nappal ezelőtt a ház egyik jóbarátja előtt elpanaszolta a nagyságos asszony a csibéi veszedelmét s nevette tette hozzá: — Igaz, hogy az öregem a legkisebb lyukat is befoltozta azon az ólon. De hát nincs már ereje hozzá; semmi tűz az öregben, semmi erő a karjában. Fájdalom... magam tapasztalom!

Azóta a ház barátja mindennapos a nagyságos asszonynál, s az sohasem panaszodik többé a férjének a — csibéi miatt.

(A nap hőse.) A nap hőse, hogy ma ki volt? — Ismerik önök Tokiót? Ezt a derék ver senyiovat — Mely tesz fényes galoppokat — És nagyszerű karriérje — Egy pár százezrest adott érte — Az állam is kivitte futni — Britanniába s tönkrejuttatni — Itt kelle szegény Tokiónak — Oh ez a banat sok egy lónak — De nagyon ám még irgalmasság — E nagy világon s ott az ujság — És Tokiónak ő bukása — Nem Tokiót magát blamálja — Hanem a ma zsurnálokát — Kik vigasztalva a lovat — Megírnak róla első cikket — S nem ott vakarva ahol visket — S a szarva közt tőgyit keresve — Ráhuván sorsát az emberre — Hogy im az ember is bukandó — Vegyen példát minden halandó — A mi dicső, első lovunkról — S bár kivergődünk sok bajunkból — Ne bizzuk el sohse magunkat — Hiszen a ló is im elbukhat — Hogy ne buknek hát el az ember — De a ki nem mer, az biz' nem nyer — És van egy társadalmi osztály — Biz' az se kü lönb Tokiónál — El nagy lábón, űz minden sportot — S ma ime az is csődöt mondott — Pedig, hejh az ősi erénynek — A mintaképe ebben élt meg — De hát ma már jó Tokióval — Egészen egyenlő vivón van — S támaszt bölcs gondolatokat — Ha bukni látunk egy lovat — S kéznél rögtön az alkalom — Okuljon a társadalom — Mert van vége hejh, minden jónak — Mutatja ime Tokiónak — Tanulságos, de bús bukása — Mely írva áll ma egy ujságba — Frázissal felelesztve bőre — Hát im egy ló a napnak hőse!

(„Exsicicator“ fakonzerváló szer.) Ritter Gusztáv mérnök és technológ valóban kor szakalkotó szert talált fel, melynek előállítására nemcsak Orosz-, Német-, Franciaországban és Belgiumban állított fel gyárat, hanem legutóbb Bécsben (IV. Hauptstrasse 36.) is. Ezen szer nemcsak mindennemű építkezésnél annak romlását és pusztulását akadályozza meg, hanem a felhasznált anyagot megóvja a taplósodástól, repedéstől és faldnedvesedéstől, de ezenkívül bárminemű vasuti talpfák, bánya művek, nafta- és kőszénbányák, mindennemű gummi- és kender tömlő, kötél, hajókötél, távirtducok, hajógyarak stb. famunkálatainál és építkezéseknél alkalmazható és istállók deszficiálására is használható. Továbbá az olajfestékek pótlására is felhasználható, miáltal mintegy 100% ot takaríthatunk meg. Ritter mérnök, ki eddig 6 érem és két címerhasználati joggal legutóbb Pribramban, Csehországban és Mistelbachban ezüst éremmel lett kitüntetve, kívánatra ingyen és bérmentve küld illusztrált füzetet, melyben Európa előkelő egyéneitől vannak ajánló levelek, melyek a fentiek valódiságát igazolják. Utóbbi időben több nyilvános intézet, melyek előbb az „Exsicicator“-t Varsóból hozatták, igen elismerőleg nyilatkoztak ezen szernek minden körülmények között való használhatóságáról. 1 kgrm. „Exsicicator“-ral 12 négyzet méter felfelületet lehet bevonni s 10 klg. tól kezdve kapható. Ára 50 klg. ig 40 kr. különként, míg nagyobb vételnél aránylag olcsóbb. Miután éppen most van az ideje, hogy ezen szert minden tulajdonos alkalmazza, ajánljuk az illetők figyelmébe, megjegyezvén, hogy az „Exsicicator“ sokkal jobb szolgálatot tesz, mint a karbolsav.

A lipovai gyilkosság.

Folyó évi március 27-én hajnalban agyonverve találták meg Lipován istállója pallozatán Vujkovits Dobren jómodu telkes gazdát. A gyorsan meg indított vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosságot az e célra előre felbékelt Mragyánovits Boguszlav és a meggyilkolt neje, szül. Lacsanin Szósa együttesen követték el, az előbbi kivégezte baltaütésekkel, az asszony csupán a gyertyatartással segédkezett; mikor azonban férje már az utolsó hörögte, a vadállattá lett asszony, a meggyilkoltnak 13 évig hites társa, még két baltaütést mért férje fejére.

Mint hogy az előre kieszt és tervszerűleg végrehajtott gyilkosságról a most már özvegy Vujkovits

édes anyja Lacsanin Czvetkóné is tudott: leányát gyilkosság büntette, őt magát bűnrészesség miatt vont felelősségre a törvény. Mindketten a gyilkosság elkövetése napjától fogva vizsgálati fogságban vannak, míg Mragyánovits Boguszlav megszökött.

Ez ügyben már volt egy végtárgyalás f. évi szept. 30-án; azonban elsőrendű vádlott mindent tagadott, sőt a csendőrségnél és a vizsgálóbírónál tett vallomásait is mind visszavonta, amiért is szüksége mutatkozott az illető csendőrök kihallgatásának. Ez okból tartották meg a mai végtárgyalást.

A bíróság Lukrita István elnöke alatt Göbel Gyula és Bajnovits József szavazó bírákból állott. Jegyző Stiglbauer. Az ügyészséget Nagy Géza dr. alügyész képviselte. Ott volt azonkívül Jellasich István dr. törvényszéki orvos, Maximovich Sándor törvényszéki horvát tolmács, továbbá I. rendű vádlott védője Bihari Benő dárdai és II. rendű vádlott ügyvéde Kerek Mihály dr. pécsi ügyvéd.

A végtárgyalás első rendű vádlottnak, özv. Vujkovits Dobránénak a kihallgatásával vette kezdetét.

Mindenek előtt felolvastatták a dárdai kir. járás-bíróság előtt felvett jegyzőkönyv, a mely I. rendű vádlott beismerését foglalja magában. A felolvasás tételről-tételre történt, a mit a horvát tolmács magyarszóra fordított, a ki minden egyes paszusra kellő variációval válaszolja: „nem igaz!“ — „nem mondtam soha sem!“

Természetesen, a hosszú jegyzőkönyv felolvasása sok időt vett igénybe és a kérdések-feleletek-átfordítgatása vontatottá tette a kihallgatást.

Arra a kérdésre, hogy hát ha nem igaz, akkor miért vallott maga ellen a csendőrségnél? Vádlottnak azt felelte, hogy a csendőrök ütötték, verték, kintarták és ugyszólván kicsikarták belőle a hamis vallomást.

Hát aztán — kérdezte az elnök — ha már ez a vallomása hamis volt, miért hamis a dárdai járásbíró előtt tett vallomása, holott ott még csendőr sem volt jelen.

Az asszony kész volt a felelettel, melyet a tolmács a következőkben adott vissza magyarul:

— A tolmács szidta folyton az istenemet és azt írta be a jegyzőkönyvbe, a mi neki tetszett.

Ezután a félbemaradt szept. 30-iki végtárgyalás jegyzőkönyvét olvassák föl, a mely szintén módosításokat tesz és a következőleg adja elő az esetet:

A jelzett napon hajnal felé beállit hozzájuk Mragyánovics Boguszlav és éjjeli szállást kér. Ő az asszony kiutasította az istállóba, a hol férje is aludt és mondta neki, hogy mindjárt víz neki pokrócot. Midőn kivitte a pokrócot, férjét a földön fekvő véreben találta és Boguszlav kezében látta a véres baltát. Boguszlav felkapta őt, és a lovak közé hajította, úgy hogy csak akkor eszmélt fel, midőn a gyilkos már végzett férjével. Ekkor kiabálni kezdett, de süket édes atyja nem hallotta, majd Boguszlav, a ki a konyha felé szaladt, a véres baltát utána hajította, de nem találta el. Boguszlav ekkor lóra kapott és elmenekült, hogy hová, azt még a törvényszék sem tudja.

A tárgyalás folyamán az elsőrendű vádlott, egy körülbelül 50 éves, még meglehetősen jókinézésű asszony, Vujkovich Dobráné, minden megtörés nélkül felelt a vádló kir. ügyész kérdéseire s mikor az azt kérdezte tőle például, hogy miért hajította el a gyilkos Mragyánovits Boguszlav az istállóból a lovakat, miután az ott fekvő Vujkovichot agyonütötte, azt a választ adta:

— Azt kérdezze meg a Boguszlavtól!

Persze Mragyánovics Boguszlav — ismeretlen helyen élvezi a szabadságot.

A másodrendű vádlott, Vujkovich Dobráné édes anyja, egy körülbelül 75 éves öreg tőporódott anyóka. Bűnrészességgel van vádolva, hogy tudta, hogy Vujkovich Dobráné Mragyánovics Boguszlav megöli a leánya kérésére. Természetes, hogy szintén tagad, sőt azt a vallomását is visszavonta, hogy a leánya ezt mondta neki:

— Készen van. Agyonütöttük Dobráné Boguszlavval!

Szóval az öreg asszony is megmáskította egész vallomását, a mit a csendőrség, úgy a járásbíró előtt tett. Es a mikor szembesítették a lányával, akkor mindkét vádlott egymásután keveredett ellenmondásba. S úgy háromnegyed 12 órakor vette kezdetét a tanúk kihallgatása. Ezek között igen érdekes volt Jurkovich Géza volt mohácsi m. kir. csendőrhadnagy vallomása, ki Cvianovits Glisó szőlőpásztortól azt is megtudta a gyilkosság utáni napon tartott előnyomozásnál, hogy a meggyilkolt felesége ezelőtt 7 évvel 40 frtot, meg 2 öltözet ruhát ígért neki, ha az urát megöli. Valamint az, hogy előtte az előnyomozáson először a gyilkos asszony anyja, majd maga a gyilkos nő beismerie a tettet, a mit Mragyánovics Boguszlav követett el a Vujkovich Dobráné feleségével együtt: s a bérnyilkos

pedig azért segédkezett a gyilkosságnál, hogy a asszony őt ezért élte végéig kitarítsa.

E két tanu kihallgatása után az elnök bíró, délre járván az idő, a tárgyalást felfüggesztette s folytatását d. u. 3 órára tűzte ki.

Délutáni tárgyalás.

A délután 3 órakor folytatott tárgyalás a tanu kihallgatásokkal kezdődött.

Baumholzer Dávid főherceglaki csendőrmester vallja, hogy ők a boncolás megtörténte után érkeztek Lipovára. Előttük a két asszony külön-külön bevallotta a bűntényt, sőt Vujkovitsné azt is beismerie, hogy tényleg segédkezett is férje kivégzésében. Elnök kérdésére határozottan kijelentette, hogy semmiféle kintást nem alkalmaztak vádlottakkal szemben.

Szembesítés alkalmával Vujkovitsné azt állítja, hogy őt a csendőrök kezéinél fogva felkötötték az ajtó sarkára és úgy ráncigálták lábainál fogva, sokkal függött ily helyzetben, még a halálveriték is kijött rajta. Ugy kért egy pohár vizet. Perze volt akkor, a hogyan parancsolták, csak hogy a kintásoktól szabaduljon.

Az őrmester ismételve mit sem tud a kintásokról. Kovács Péter csendőr ugyanazt vallja, mit az őrmester.

Királyi ügyész megeskettetni akarja a két csendőrt, Bihari védő azonban ellenzi ezt, mert tanuk vannak, a kik igazolják a bántalmat.

A törvényszék határozathozatalra visszavonul, és kimondja, hogy a csendőrök nem esketi meg.

Zsivánovits Tosó (Tódor) lipovai kisbíró előadja, hogy ő a csendőrökkel együtt ment a helyszínére és résztvett az összes kihallgatásoknál. Ő volt a tolmács, miután egyaránt bírja a magyar és a horvát nyelvet. Megerősíti mindenben a csendőrök vallomását, valamint azt is, hogy kintás egyáltalában nem történt.

Fischer Áron lipovai kereskedő vallja, hogy a csendőrök egész vizsgálata alatt jelen volt, s tagadja, hogy a vádlott nőt bántalmazták volna, vagy kényszerítették volna beismerő vallomásra a csendőrök. De majd oda módosítja vallomását, hogy Maurer vizsgálóbíró előtt volt ott, s ekkor Vujkovits Dobráné beismerie, hogy ő is résztvett a gyilkosságban, férjére ő is több csapást mért. De ez nincs a vizsgálati jegyzőkönyvben felvéve.

Heszlander lipovai vendéglőst tanuként hívták a csendőrséghez s szerinte semmi bántódásuk nem volt a vádlottaknak. S Vujkovich Dobren panaszkodott neki, hogy még enni sem ad neki a felesége s ő nála vett egy izben szalonnát a szárazkenyeréhez. Szerinte Vujkovich szorgalmas és jó ember volt.

Baumholzer csendőrmester vádbeli előadására vonatkozólag, kir. ügyész ekkor kérte a két csendőr meghiteltetését. De mindkét védő ellenezte ezt. A törvényszék a kir. ügyész indítványát fogadta el s a két csendőrt ünnepélyesen megesküdtette vallomásaikra.

Csószi Kőján lipovai szücs, Vujkovichnak mostoha unokatestvéri részről sógora, élénk előadással folytonos gesztusokkal beszél, hosszadalmasan ugyan, de azonkívül, hogy Mragyánovics az asszonnyal beszélt többször és rossz viszonyban éltek a házastársak, — többet nem tud.

Most e tanu feleségét, Scharlavevits Mikát hallgatták ki, kinek vallomása alatt Vujkovichné öreg anyja sirva fakadt, bár e tanu is az előbbihez hasonlóan semmi fontosat nem vallott.

Cianovits Branko vallja, hogy Vujkovichék nem a legjobban éltek egymással, tudja, hogy a szőlőpásztornal 6-7 évvel ezelőtt meg akarta öletni az asszony a férjét. Más nem tud.

Cianovits Glisó, a lipovai szőlőpásztor, vallja, hogy évi 40 frtot a egész kiruházást ígért Vujkovichné neki, ha urát agyonüti. S mindkettő be is tanította, az anya meg a lánya is, hogy a kukoricában löjje agyon Vujkovich Dobráné, ezelőtt 7 évvel.

Érdekes volt, mikor tanu szemükbe mondta e vallomást a vádlottaknak. Azok mindketten erősen tagadták, s azt mondják, hogy tanu halálos ellenségük.

Mirkovics Milorad, 13 éves lipovai gyerek, őrizte a disznókat a cserdőben s egy idegen embert látott, ki tőle a gyilkosság előtt 2 nappal az utat kérdezte.

Zsivánovics Thanasse, az előbbi cimborája, ugyanezt vallja.

Novákovics Uros lipovai községi bíró a gyilkosság napján nem volt Lipován, nem tud másról, mint Vujkovichék rossz viszonyáról.

E tanuk után még több, kevésbé jelentős vallomásokat tevő tanukat hallgattak ki s a tárgyalás folytatása holnapra lett halasztva. Holnap lesznek a vád és védbeszédek s az ítélet kihirdetése.

Művészet, irodalom.

Kis hőrsőgöt csütörtökön megismertették, még pedig üres ház előtt. A darabot nagyon meghuzztak s így 9 óra előtt vége volt az előadásnak, melyen legtöbbet maguk a szereplők mulattak.

Országgyűlés.

— **A képviselőház ülése október 25-én.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Mai ülésben Bánffy b. miniszterelnök válaszolt Apponyi interpellációjára a zágrábi botrányok tárgyában. Kijelentette, hogy mindenütt a király mellett volt a törvényes viszonyok dokumentálása. Utjokban magyar zászlót szíjaztak, sőt ezret is látott. (Felkiáltások: Színvak volt!) . . . Zágrábban, sajnos, kevés magyar zászló volt. A diadalkapuról leszedni akarták ugyan a magyar zászlót, de ez nem történt meg. A suhancok nem is a magyar zászlót, hanem csak különböző színű ruhadarabokat égettek meg . . . (Harsogó kacagás.) . . . a melyek történetesen a magyar zászló színeit viselték. (Óriási kacagás. Felkiáltások: Szégyelje magát ilyeneket beszélni.) A közvélemény elítéli az egyetemi ifjak eljárását. A bán különben intézkedett, hogy kérlelhetetlenül megbüntettessenek. Hogyha a zászlót középületről vették volna le, mint 1883-ban, akkor ezt ünnepélyességgel helyeznék vissza. De ez nem történt. Magyarországon is volt több zászlósértés, melyek mind a büntető törvénnyel toroltattak meg. Ne kívánjunk Horvátországban sem más büntetést. A királyi kéziratban teljesen elégnék tartja az ismeretes kifejezést.

Ezután Jozipovich horvát miniszter felel Pázmálynak multkori kérdésére, kijelentve, hogy horvát nemesség nincs, csakis magyar nemesség. Kossuth Ferenc elismerő szavait és dícséretét melegen megköszöni.

Öt pernyi szünet után Apponyi Albert gr. nagy lelkesedés közt kimutatta, hogy Bánffy b. a sértés közjogi jelentőségét akarta devalválni, azt akarván ezáltal elérni, hogy megtagadjuk nemzetiségünket, de ő, mint élő tiltakozás, itt áll. (Percekig tartó frenetikus taps.)

Bánffy, Apponyi még egyszer feleltek egymásnak, ezután Kossuth és Pázmány szólottak, de mind hiába, a többség tudomásul vette a kormányelnök válaszát.

TÁVIRATOK.

— **A horvátok martirjai.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Zágrábból jelentik: A szerb-ellenes merénylők már megbüntetve, a magyar zászló megsértői meg nem.

— **Nagy hideg.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Fiume megyében a Karst hegy ség nyulányaiban tegnap öt ember megfagyott.

— **Bánffy b. hizik.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Varasdon Bánffy b. és Heder-vary grófot diszpoigárrá választották.

Laptulajdonos
SZAUTTER GUSZTÁV

TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Felelős szerkesztő
PLEININGER FERENC.

Köhögés,

rekedtség és elnyálkásodásnál melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe

Egger díjuttalmazott
biztos hatásu

Mell-Pastilláit.

Kapható 25 és 50 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerertárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő és szét-küldési raktár

Egger A. fia

Nádor-gyógyszertára Budapest, Váci-körut 17.

Magyar kir. szabadalmazott udvari szállító.

Nincs többé fatapló!!!

Helyettesít minden szint

EXSICCATOR

Brosürök ingyen.

Wien. IV., Hauptstrasse Nr. 36.

10.000 bizonyítvány mindenki által betekinthező.

Minden eltörött

üveget, porcellánt, fát stb. a legjobban összeragaszt az előnyösen ismert **Plüss-Stauffer-tapasz.** Valódi a védjeggyel állított üvegecskében 20 és 30 krajczárjával kapható: Pécsen **Alt és Böhmnél.**

Hűen

elvünkhöz

jóállás mellett eladunk kizárólag legjobb szövetből készült:

Téli kabátot **10 frt 50 kr.**, egy férföltönyt **12 frt.**, egy felöltőt **8 frt.**, fiúöltönyt **7 frt.**, egy gyermeköltönyt **3 frt 50 kr.**, egy téli nadrágot **3 frtért**, mind jó minőségű gyapjuszövetből készült.

Legnagyobb választék.

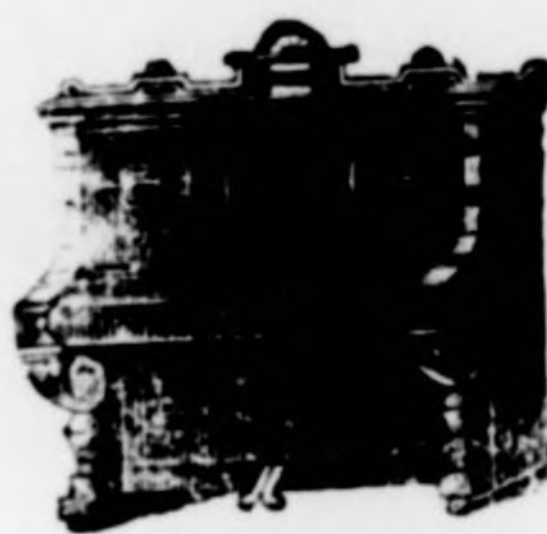
Meg nem felelő árak kieserlőtetnek.

Zentler-féle

férfi és gyermek ruharaktár Pécsen, király-uteza a városházával szemben.

ZONGORA RAKTÁR

XXXXXXXXXX

kölcsönző

INTÉZET

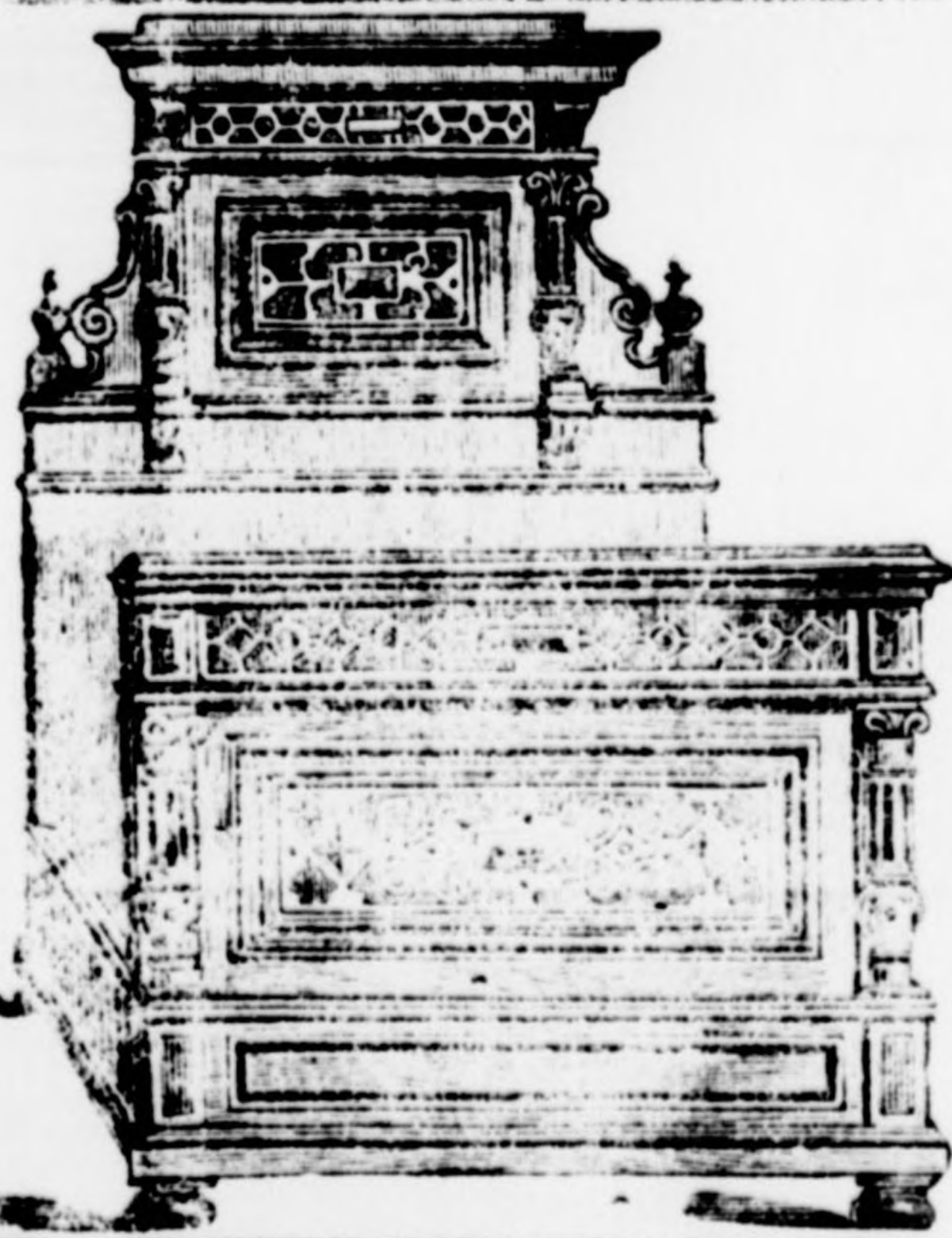
THIERFELDER A. BÉCS

VIII. Burggasse 71.

Legnagyobb raktár zongora és harmóniákban.
Eladás készpénzfizetés és részletfizetésre.

Olcsó kölcsön díjak.

Bécs és a vidék részére

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécsen, Ferencziek-u. 11. sz.

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett alvó-, dísz- és ebédlő szobák mindennemű fa-, vas- és kárpitozott butorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók és Thonet-székek szabott gyári árak mellett.

Abban a helyzetben vagyok, hogy butorvásárlások nálam is oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapestben, vagy Bécsben.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)